

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 2/2019

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Ani exkluzivní nabídka jistého zaměstnání uchazeče nepřesvědčí : budou v Česku za pár let řezníky jen cizinci? / Petr Husník -- cze

In: Učitelské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 122, č. 2 (2019), s. 4-7.

Na konci roku 2018 vydal Národní ústav pro vzdělávání (NÚV) analýzu srovnávající postavení absolventů oborů Potravinářství na trhu práce. Patří mezi ně i budoucí řezníci. Nedostatek odborně vzdělaných pracovníků bude problémem v celé ČR. Školy motivují žáky nabídkou stipendií. 24 odborných škol je zapojeno do náborového projektu Bude to maso. Paradoxem je, že absolventi těchto oborů vykazují nejvyšší nezaměstnanost. Závěr článku je věnován Výzkumu potenciálu rozvoje umělé inteligence. Ten ukazuje možnou budoucnost naší společnosti.

odborné vzdělání ; absolvent ; nedostatek pracovních sil ; trh práce ; stipendium ; studijní obor ; potravinářství ; nábor ; projekt ; umělá inteligence ; nezaměstnanost mládeže ; zaměstnání ; společnost ; Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků ; Česko ; řezník ; 2018

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472029>

2.

Co jest člověk bez milosrdenství? : československá pomoc hladovějícímu Rusku a Ukrajině v letech 1921 - 1923 / Aleš Ziegler
-- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129
-- Roč. 41, č. 1 (2019), s. 24-28.

V r. 1921 už plnily stránky československých i zahraničních novin zprávy o špatných hospodářských poměrech v Rusku, některé oblasti Ruska a Ukrajiny byly přímo ohroženy hladomorem. V červenci se ke světové veřejnosti s žádostí o pomoc obrátil uznávaný spisovatel Maxim Gorkij. Hladomor vznikl díky suchu, důsledkům občanské války a politice tzv. válečného komunismu. V Rusku samotném existovaly pouze dvě instituce zaměřené na záchranu hladovějících. Československo bylo první zemí v Evropě, jejíž vláda vytvořila koordinovaný projekt na záchranu hladovějících a současně iniciovala vznik mezinárodní pomoci Rusku. Otázkou bylo, jak distribuovat pomoc přímo na místě a kde přesně ji realizovat. Úseky přidělené Československu, příprava pomoci a potravinové transporty do Ruska. Doplněno fotografiemi.

dějepis ; dějiny dvacátého století ; ekonomika ; nedostatek potravy ; hlad ; pomoc ; Rusko ; Ukrajina ; Československo ; hladomor ; 1921-1923

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472025>

3.

Co říkají pedagogové ze čtenářských škol po roce projektu / Terezie Kolářková -- cze

In: Kritická gramotnost -- ISSN 2464-6318 -- Roč. 4, č. Speciál 2018 (2018), s. 13-16.

Ve školním roce 2017/2018 se řada škol zapojila do čtenářského programu projektu Pomáháme školám k úspěchu. Jde o školy se

zaměřením na rozvoj čtení a čtenářské gramotnosti. Deset učitelů odpovídá na otázky jak se jim v projektu pracuje, jaká jsou úskalí, z čeho mají obavy.

čtení ; porozumění textu ; základní škola ; program ; názor ; hodnocení ; zkušenost ; učitel ; Pomáháme školám k úspěchu o.p.s ; Česko ; 2017/2018

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471931>

4.

Co se půjčovalo ve veřejných knihovnách v roce 2017 / Richter, Vít -- cze

In: Bulletin SKIP -- ISSN 1210-0927 -- Roč. 27, č. 3 (2018)..

Článek přináší výsledky analýzy shromážděných statistických údajů o titulech vypůjčovaných ve veřejných knihovnách v roce 2017. Přináší přehled o jazykové skladbě výpůjček, podílu novější a starší literatury na výpůjčkách, dále přehledy nejpůjčovanějších českých a zahraničních autorů a jejich knih, údaje o podílu nakladatelů na počtu výpůjček a o frekvenci výpůjček jednotlivých titulů.

knihovna ; veřejná knihovna ; statistická data ; kniha ; tvůrce ; zájem ; jazyk ; výpůjčka ; 2017

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472064>

5.

Co to vlastně je šedá literatura? / Petra Černohlávková, Radim Polčák, Matěj Myška, Hana Vyčítalová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Čtenář : měsíčník pro práci s knihou -- ISSN 0011-2321 -- Roč. 70, č. 11 (2018), s. 383-391.

Pojem šedá literatura byl poprvé uznán jako odborný termín v 70. letech, výraznější pozornosti se mu dostalo v 90. letech minulého století. Šedá literatura se vymezuje jako informace produkované na všech úrovních vládních, akademických, obchodních a průmyslových institucí v elektronické i tištěné podobě, které současně nejsou vydávány komerčními vydavateli, ale institucemi, jejichž hlavní činností není vydavatelská činnost. Národní uložště šedé literatury. Šedá literatura z pohledu práva. Odborná konference a projekt Digitální knihovna pro šedou literaturu. Ilustrace zobrazují typologii a mezinárodní slovník typů šedé literatury.

literatura ; slovník ; pojem ; publikační činnost ; šedá literatura ; instituce ; vydavatel ; typologie

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471805>

6.

Jak se slepci učili mateřskému jazyku (příspěvek k dějinám didaktiky českého jazyka) = how the Persons with Visual Impairments Learnt Their Mother Tongue (Contribution to the History of Czech Language Teaching Methodology) / Klára Eliášková -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 69, č. 2 (2018/2019), s. 73-79.

Autorka v příspěvku popisuje složitou cestu ke speciální výuce mateřského jazyka v letech 1807-1928. Její postavení v koncepci slepeckého vzdělávání nedosahovalo úrovně běžných obecných škol. Vznikající profil vzdělávání slepců vycházel z principů charitativní péče, následovaly první ústavy, kde převažující vyučovací metodou bylo předčítání (boromejky, následně laičtí učitelé). První ústavní

školy využívaly jako základní vyučovací postup paměťové učení. Zavedení slepeckého písma znamenalo první didaktické metodické postupy slepeckého čtení a psaní, ale stále neexistovaly žádné speciální učebnice českého jazyka. Situace se zásadně změnila na konci 20. let 20. století, kdy byly položeny základy pro pozdější speciálně pedagogické a lingvistické výzkumy a vydané osnovy představovaly primární východisko na cestě k odbornému zkvalitnění speciálního vyučování.

speciální vzdělávací potřeby ; speciální výuka ; nevidomost ; nevidomý ; zrakově postižený ; čeština ; didaktika ; vyučovací metoda ; mateřský jazyk ; mluvený jazyk ; učební osnovy ; historické hledisko ; historický typ školy ; učení zpaměti ; slepecké písmo ; ústavní výchova ; 1807-1928

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471725>

7.

Karel starší ze Žerotína a Jan Amos Komenský / František Hýbl -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 25

In: Cour d'honneur : hrady, zámky, paláce -- ISSN 1212-0987 -- Roč. 1998, č. 1 (1998), s. 17-18.

Příspěvek se věnuje roli moravského šlechtice Karla staršího ze Žerotína v životě Jana Amose Komenského. Karel starší ze Žerotína byl štědrým mecenášem, podporovatelem přerovské vyšší latinské bratrské školy, šířitelem humanistické vzdělanosti a ochráncem Komenského a jeho souvěrců. Článek mapuje začátky vztahu mezi mladým učitelem Komenským a Karlem st. ze Žerotína a jeho další vývoj po morové epidemii, při níž Komenský ztratil rodinu, a po odchodu Komenského do exilu, v němž pokračoval písemný kontakt mezi těmito dvěma osobnostmi až do Žerotínovy smrti v roce 1636.

humanismus ; protestantismus ; pomoc ; podpora ; přátelství ; <<ze >>Žerotína, Karel, ; Komenský, Jan Amos, ; <<ze >>Žerotína, Karel, ; století 16-17

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471837>

8.

Pedagogové a psychologové v československých věznicích / Alice Hladíková -- cze

In: Historická penologie -- ISSN 2533-803X -- Roč. 15, č. 1 (2017), s. 2-68.

Celý obsah tohoto čísla časopisu je věnován vývoji a historii penologie (= součást právní vědy o výkonu trestu) v československých věznicích ve druhé polovině 20. století, respektive od r. 1965, který byl mezníkem ve vývoji vězeňství u nás. Zabývá se zejména pracovními podmínkami pedagogů a psychologů, kteří se postupně stávali samozřejmou součástí personálu trestních ústavů. Text zpracovává období od počátků vězeňství do poloviny 19. století a od poloviny 19. století do r. 1965. Dalšími částmi studie jsou: pokus o reformu československého vězeňství, normalizace a pokles odbornosti, penitenciární péče v praxi 70. a 80. let, vězeňští specialisté a charakteristika jejich práce. Doplněno historickými i současnými fotografiemi.

vězení ; vězeňská péče ; historické hledisko ; dějiny ; pedagog ; psycholog ; Československo ; penologie ; vězeňské zařízení ; vězeňství ; penitenciární péče ; století 20 ; 1965

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472070>

9.

Porovnání věkové struktury učitelů středních škol mezi roky 2010 a 2017 / Kamil Kotlík, Petr Jansa -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 84, č. 5 (2018), s. 2-10.

Autoři článku poukazují na měnící se věkovou strukturu učitelů jako reflexi stárnutí české populace ve smyslu společenském i ekonomickém. Předkládají výsledky výzkumného šetření, kde porovnávali věkové struktury a složení profesní skupiny učitelů bez aprobační tělesná výchova na středních školách, realizovaného v letech 2010 až 2017. Cílem předloženého výzkumu bylo zjistit případné procentuální rozdíly v jednotlivých věkových kategoriích a posoudit, zda se podařilo omladit učitelské sbory a přilákat do škol absolventy pedagogických oborů na vysokých školách. Článek obsahuje dotazník pro pedagogy, organizaci výzkumného šetření, charakteristiku souboru a výsledky v tabulkách a grafech.

střední škola ; tělesná výchova ; učitel ; výuka ; kvalifikace ; gender ; věk ; komparace ; výzkum ; výsledek výzkumu ; profesní příprava ; absolvent vysoké školy ; pracovní podmínky učitelů ; aprobační ; 2010 ; 2017

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471727>

10.

Současná severská literatura v českých překladech / Michal Švec - - cze

In: Duha : informace o knihách a knihovnách z Moravy -- ISSN 0862-1985 -- Roč. 32, č. 5 (2018), s. 4-11.

Severská literatura se v současné době těší velkému zájmu čtenářů. Autor nabízí základní přehled severské literatury v českém překladu a upozorňuje na některé tituly, které by čtenářům neměly uniknout. Text

je rozdělen na několik kapitol: Tradice severské literatury v češtině, Severská klasika v novém hávu, Současné severské romány a povídky, Mrazivá severská krimi, Podivná severská fantastika. Zájemcům o severskou literaturu autor doporučuje záložku webových stránek Skandinávského domu Kulturní servis - nové knihy, která obsahuje přehled českých překladů a mapuje připravované tituly.

literatura ; literární žánr ; zahraniční literatura ; román ; povídka ; drama ; próza ; spisovatel ; překlad ; překladatel ; Skandinávie ; fantasy romány ; skandinávská literatura

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471827>

11.

Šikana: nenech to být / Jana Baudyšová -- cze

In: Romano vod'í = Romská duše -- ISSN 1214-8660 -- Roč. 2018, č. 11 (2018), s. 18-19.

<https://www.nntb.cz/>

Dva studenti brněnského gymnázia, Jana Sláma a David Špunar, vytvořili projekt Nenech to být, který je zaměřen na pomoc s řešením šikany. Podporuje je ministerstvo školství i Linka důvěry. Nenech to být (NNTB) je organizace, webová platforma i mobilní aplikace. Do projektu je zapojeno 1172 škol, v aplikaci jsou zahrnuty všechny školy. Více informací je k dispozici na webových stránkách projektu.

projekt ; šikanování ; škola ; školní prostředí ; organizace ; webová stránka ; podpora ; ministerstvo školství ; linka bezpečí ; pomoc ; Nenech to být ; Česko ; aplikace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472028>

12.

Vzdělávání knihovníků / Ryszard Nowicki ; [Překladatel] Roksana Waraksa -- cze

In: Bulletin SKIP -- ISSN 1210-0927 -- Roč. 26, č. Zvláštní číslo 2/2017 (2017), s. 11.

Článek je součástí speciálního monotematického čísla věnovaného polskému knihovnictví. Zaměřuje se na počátky a vývoj vzdělávání knihovníků v polských zemích, založení první univerzitní katedry knihovnických studií (na Univerzitě v Lodži v roce 1945), vznik a vývoj dalších středisek pro vzdělávání knihovníků a současný stav vzdělávání v této profesi včetně dalšího vzdělávání knihovníků a informačních pracovníků, které zajišťuje polská Národní knihovna ve Varšavě.

knihovnictví ; knihovna ; veřejná knihovna ; katedra ; studijní obor ; knihovník ; vzdělávání ; další vzdělávání ; Polsko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472057>

13.

Vztah mezi individuálními charakteristikami a vysokoškolským vzděláním = The Relationship Between Personal Characteristics and Tertiary Education : role osobnosti, fyzické atraktivity a sebehodnocení : The Role of Personality, Physical Attractiveness and Self-esteem / Petra Anýžová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociologický časopis = Czech sociological review -- ISSN 0038-0288 -- Roč. 54, č. 5 (2018), s. 667-695.

Prezentovaná studie se zaměřila na zatím poněkud opomíjené téma, a sice, jak závisí výsledky a mobilita na vysoké škole na osobních rysech studenta - na jeho vlastnostech, fyzické atraktivitě a

sebehodnocení. Výsledky ukázaly, že fyzická atraktivita hraje důležitou roli v prospěchu vysokoškoláků, zejména v humanitních a socio-vědních disciplínách. Co se týče osobních vlastností, větší výhodu mají otevřenost vůči zkušenostem a extroverze, zatímco neurotické obtíže zmenšují šanci studenta úspěšně dostudovat, zejména ve vědních oborech. Svědomitost a sebeúcta mají pozitivní vliv na studentskou mobilitu. Existují některé genderové rozdíly v síle vlivu osobnostních faktorů, což zejména platí pro příjemné vystupování a ochotu.

student ; osobnost ; působení ; prospěch ; mobilita studentů ; extroverze ; sebeúcta ; zkušenost ; gender ; pohlavní rozdíl ; body image ; psychické vlastnosti ; sociologie studenta ; otevřenost ; vlastnost ; vystupování

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471988>

14.

Zákaz mobilů rozděluje české školy / Michaela Těšínská -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 32, č. 16 (19.-20.I.) (2019), s. 1,3,10.

Příspěvek je věnován řešení problému, jak u žáků naložit s chytrými telefony po dobu vyučování. Autorka v příspěvku uvádí kladné i záporné reakce odborné veřejnosti a poznatky z praxe. Příspěvek obsahuje statistické údaje o tom, jak často děti používají internet, jak často jsou na internetu, jak často vykonávají sledované aktivity, dále pak uvádí vyhodnocení dovedností dětí a dospívajících na internetu, informace o tom, zda si umí na internetu ověřit informace a zda je něco během posledního roku na internetu obtěžovalo.

mobilní technologie ; škola ; žák ; výuka ; učitel ; znalost ; praxe ; statistická data ; informace ; dítě ; internet ; hodnocení ; dovednost ; adolescent ; mládež ; zákaz ; mobilní telefon

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/472069>

15.

Životní osudy Boženy Němcové = The Life and Work of Božena Němcová / Veronika Rodová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Tvořivá dramatika -- ISSN 1211-8001 -- Roč. 29, č. 3 (2018), s. 19-27.

Autorka příspěvku se nejprve zpovídá ze svého vztahu k Boženě Němcové a uvádí monografie posledních desetiletí, které nově osvětlují život a dílo této spisovatelky a které seznamují s životními příběhy jejích dětí. Poté se věnuje metodickému popisu svého vlastního výukového programu o Boženě Němcové, který je součástí širšího programu dramatické výchovy zacíleného na literární historii a na tzv. women's history. Uvedeny jsou poznámky k práci učitele, který musí vést žáky k dodržování pravidel, aby se vytvořily podmínky pro zkoumání tématu a pro samostatnou tvůrčí žákovskou práci.

literatura ; výuka ; divadlo ; životní příběh ; monografie ; biografie ; rodinný život ; dítě ; tvůrce ; dílo ; žák ; učitel ; dramatická výchova ; výchovný program ; literární výchova ; dějiny literatury ; program ; metodika ; samostatná práce ; tvůrčí činnosti ; pravidlo ; gender ; Němcová, Božena, ; Němcová, Božena, ; women's history

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/471403>